

SOVYETLER BİRLİĞİ'NDE 1924'TE DÜZENLENEN “PSİKOLOJİ SORUNLARI KONFERANSI” TUTANAKLARINDA ALEKSANDR LURİYA

Erhan Nalçacı

Prof. Dr., Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalı, Ankara
E-posta: nalcaci@medicine.ankara.edu.tr

Yasin Çalış

Çevirmen, Rus Dili ve Edebiyatı Uzmanı

ÖZET

Rusya Bilimler Akademisi'nin Moskova arşivinden elde edilen 1924 yılına ait Moskova Devlet Üniversitesi Psikoloji Enstitüsü'nün Psikoloji Sorunları Konferansı'nın tutanaklarının Rusça'dan çevirisi sunulmuştur. Tutanaklar Bilişsel Sinirbilimin kurulmasında dünya çapında bir öncü bilim insanı olan Aleksandr Romanoviç Luriya'nın Ekim Devriminin ilk yıllarında içinde bulunduğu bilimsel çevreyi ve arayışları çok iyi yansıtmaktadır. 1924'te Lev Vigotskiy ile Enstitü'de bir araya gelen Luriya psikanaliz ve Marksizm'den kalkarak deneysel psikolojik yöntemlerle refleksolojiyi aşmaya ve bütünlüklü bir sinirbilimin yolunu açmaya çalışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Luriya, Vigotskiy, 1924 Moskova Psikoloji Konferansı tutanakları, Kornilov*

ALEXANDRE LURIA IN THE MINUTES OF “THE CONGRESS ON PROBLEMS OF PSYCHOLOGY” WHICH WAS HELD IN SOVIET UNION IN 1924

ABSTRACT

In this article, translation of the minutes of the Conference of Psychology Problems which was organized by the Moscow State University, Institute of Psychology in 1924, is presented with a focus on Alexandre Luria. The minutes of the conference were obtained from the archive of the Russian Academy of Sciences in Moscow. The minutes reflect the scientific environment after the October Revolution, and searches of Luria, who will be a leading scientist worldwide in the establishment of Cognitive Neuroscience. Having met with Lev Vygotsky at the Institute in 1924, Luria tried to overcome reflexology and to open the way for a holistic neuroscience by a route which depends on psychoanalysis and Marxism.

Keywords: *Luria, Vygotsky, Kornilov, Minutes of the 1924 Moscow Psychology Conference*

Bu makalede Bilim ve Aydınlanma Akademisi'nden (BAA) bir heyetin 2019 yazında gerçekleştirdiği *Moskova Arşiv ve Kütüphane Gezisi* esnasında elde edilen önemli bir tarihsel belgeyi Rusça aslından tercüme ederek araştırmacıların ilgisine sunuyoruz.

Bilişsel sinirbilimin öncülerinden olan Aleksandr Luriya (1902-1977)¹ ile ilgili belgelere ulaşma çabamız geziden önce başladı. Rusya Bilimler Akademisi Arşivi elektronik olarak tarandı ve Luriya ile ilgili dosyalar saptandı. Moskova'da Rusya Bilimler Akademisi'ne yapılan ziyarette dosyalar üstünde çalışıldı ve söz konusu belge seçildi. Belge 1924 yılında 17 Ocak'ta başlayıp 30 Mart'ta tamamlanan ve Moskova'da gerçekleştirilen *Psikoloji Sorunları Konferansı Tutanakları*'ydi.

Akademi Arşivi ile yapılan protokol sonucunda daktilo ile tutulmuş, yer yer üzerinde kalemle düzeltmeler yapılmış on üç yaprak orijinal tutanağın sayfa sayfa fotoğrafını çekmemize izin verildi.

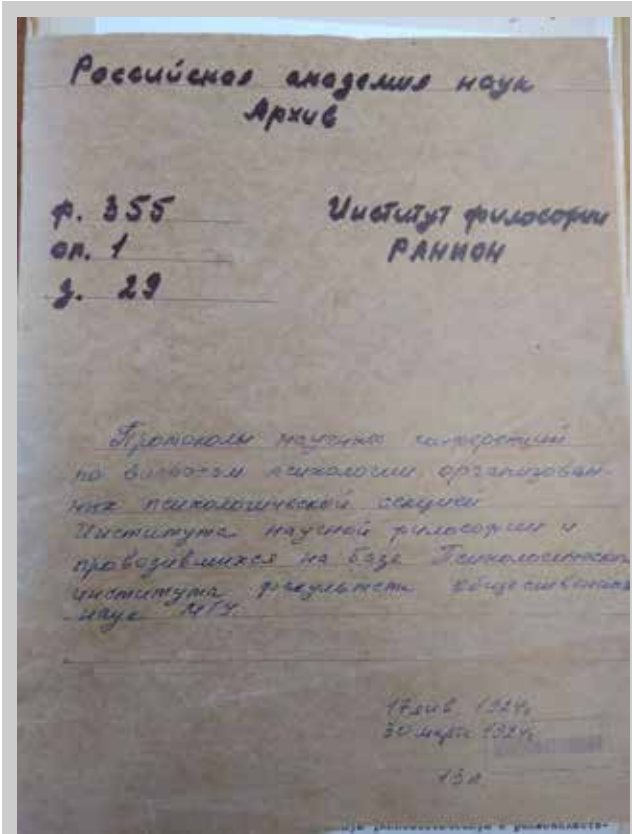
Türkiye'de Luriya üzerine yayınlanmış çok az metin bulunuyor ve kendi alanında çığır açmış bu önemli bilim

insanı az tanınıyor. Bu az tanınma halinin Sovyetler Birliği'ne karşı yürütülen ideolojik savaşın bilinçli bir ürünü olduğunu çok iyi biliyoruz.

Bilim tarihi çalışmalarının da Türkiye'de yetersiz olduğunu ve özellikle Sovyet bilim tarihi konusunda ortada kayda değer bir şey olmadığını söylemek zorundayız. Nadir çalışmalar ise, örneğin Üstün ve Nalçacı (2017) tarafından yazılan Luriya biyografisi daha çok bir derleme özelliği gösteriyor. Arşiv belgelerine dayanan bir Sovyet bilim tarihçiliğinin henüz geliştiğini söyleyemeyiz. Bu nedenle bu belgenin arşivden çıkarılması ve tercüme edilerek araştırmacıların ilgisine sunulması çok mütevazı bir adım olmakla birlikte önemli bir başlangıç olarak alınabilir.

Belge ise gerçekten bir döneme ışık tutmaktadır. Ekim Devrimi sonrasında işçi sınıfı iktidarını Sovyet coğrafyasında pekiştirmiş, ancak bir dünya devrimine doğru umulan genişlemenin gerçekleşmeyeceği belli olmuştur. Sovyetler Birliği emperyalist bir dünyada kendi olanaklarıyla ayakta kalmaya ve sosyalizmi kurmaya çalışmaktadır. Söz konusu konferansın başlangıcından birkaç gün sonra Lenin 21 Ocak'ta yaşama veda etmiştir.

¹ Rusça özel isimlerin Türkçe'ye aktarılmasındaki kural gereği ismin Aleksandr Romanoviç Luriya olarak yazılması önerilmektedir.

Görsel 1. Rusya Bilimler Akademisi Arşivi.

Moskova Devlet Üniversitesi Toplumsal Bilimler Fakültesi Psikoloji Enstitüsü'nde gerçekleştirilen ve Bilimsel Felsefe Enstitüsü Psikoloji Bölümünce organize edilen Psikoloji Sorunları Bilim Konferansının tutanakları – Arşiv Dosyası Kapağı

17 Ocak 1924 / 30 Mart 1924

Konferansın yapıldığı dönemin karakterini belirleyen olaylardan biri Rusya'da burjuva iktidarının ve devriminin kısa ömrüdür. 1917 Şubat'ında iktidara gelen burjuvazi aynı yılın Ekim'inde iktidardan düşmüştür. Ancak burjuva devriminin ideolojik kanalları işçi sınıfı iktidarında akmaya devam etmektedir. Ayrıca ekonomiyi tahrip eden iç savaş sonrası Yeni Ekonomik Politika (NEP) dönemi zorunlu olarak kabul edilmiş ve burjuvazinin iktisadi yaşama bir süre için katılmasına izin verilmiştir.

Bilim alanında bir yandan son derece ulusal ve Rusya'daki aydınlanma sürecinin parçası olarak materyalist karakterdeki Pavlov'un nörofizyoloji okulu bulunmaktadır. Diğer yandan batıdaki okullardan etkilenmiş, bu gelenekleri sürdüren bilim insanları yurtdışındaki önemli bilimsel gelişmeleri sürece taşımaktadır. Burjuvazinin egemen olduğu ülkelerde önemli bilimsel gelişmeler olur; ancak bunlar genellikle metafizik bir kılıfın içinde sunulur. Bilimsel gerçekle ideolojik kılıfı birbirinden, nesnel ilerlemeyi metafizik olandan ayırt etmek her zaman kolay bir iş değildir. Yeni-Kantçılık, dualist zihin teorileri, bilinemezcilik ve anti-tarihselci yaklaşımlar ile bilimsel gelişmeler iç içe geçmiştir. İşçi sınıfı bu ortamda hem iktidarını pekiştirmeyi hem de materyalist diyalektikle uyumlu bir bilimsel gelişmeyi aramakta, metafizik olandan bilimsel olanı ayırt etmeye çalışmaktadır. Ayrıca işçi sınıfının iktidarında bilimin

emekçi sınıfların yaşamına olumlu somut etkileri de olmalıdır.

Bu anlamda Moskova Psikoloji Enstitüsü'nde 1923'te önemli bir değişiklik gerçekleşir. Enstitü'nün kuruluşundan itibaren yöneticiliğini yürüten *Georgi Çelpanov* (1862-1936), Alman psikoloji okullarından Wundt geleneğini sürdüren, iç görünün psikolojinin temelini oluşturduğunu düşünen ve deneye dayalı çalışmalar yapan bir bilim insanıdır. 1923'te Leningrad'ta toplanan Psikonöroloji Kongresi'nde Çelpanov ağır bir eleştiriyeye maruz kalır. Çünkü, öğretisi çocuklara, akıl sağlığı sorunları yaşayanlara ve emek süreçlerine uygulanamıyordu. Tarihselci ve materyalist olmadığı eleştirisi de bu çıkışı bütünlemektedir. Böylece Çelpanov Moskova Psikoloji Enstitüsü'ndeki görevinden alınır ve yerine *Konstantin Nikolaevič Kornilov* (1869-1957) getirilir (Cole, 1979a). Sonrasında psikoloji ile Marksizm arasındaki ilişki yeniden ele alınır ve tutanağın konusu olan konferans bu ilişkinin yeniden ele alınmasını amaçlar.

Bu dönüşümün Luriya için de bir dönüm noktası olduğu anlaşıyor. Luriya insan hareketlerine bilişsel durumun etkisini araştırdığı çalışması ile Kornilov döneminde Enstitü'ye kabul edilir (Cole, 1979b). Aynı dönemde Vigotskiy de Enstitü'de çalışmaya başlar ve Luriya'nın daha sonra "*Yaşamım ikiye ayrılıyor, Vigotskiy ile tanıştıktan önce ve sonra*" diye anlatacağı karşılaşma 1924 içinde gerçekleşir (Üstün ve Nalçacı, 2017).

Tutanak notlarında fark edileceği gibi, Luriya bu dönemde psikolojide ve insan zihninde bütünlüğü Freud teorisinde, yani psikanalizde aramaktadır. Örneğin, tutanak notlarından anlaşıyor ki Luriya'nın Freud'un *Günlük Yaşamın Psikopatolojisi* kitabı hakkında yazdığı incelemenin Rusya Komünist Partisi'nin Moskova komitesine iletilmesi kararlaştırılıyor. Yine Luriya'nın Konferans'a sunduğu araştırma önerisinde bireylerde deneysel olarak bilinçaltı komplekslerin harekete, solunum ve nabız sayısına ve elektriksel olaylara nasıl etki ettiğini ölçümler yoluyla ortaya koymayı amaçlamaktadır.

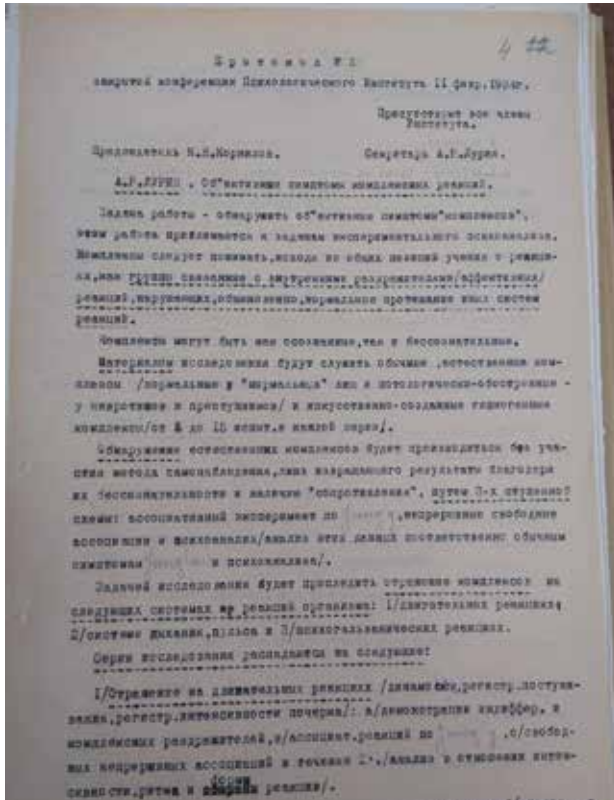
Pavlov'un refleksler üzerinden beyin işlevlerini açıklaması deneysel ve materyalist olmasına rağmen Luriya'ya yetersiz ve mekanik bir bakış açısı olarak gözükmektedir (Luria, 1928). Freud'un yaşam boyunca toplumsal olayların beyni etkilemesi ve sonra, kişi bu etkinin farkında olmasa bile davranışlarını etkilemeyi sürdürmesine dayanan kuramı cazip gelmektedir. Ayrıca Freud'a göre toplumun zihin üzerindeki etkileri sadece bireysel değildir, kolektif olarak geçmiş yaşantılar bireylerin zihinlerinde etkiler bırakır.

Ancak Freud'un kuramının ne beyinde sinir ağları içinde bir karşılığı vardır ne de kullandığı toplum tarihi şeması gerçeği yansıtmaktadır. Ayrıca kuram nesnel ölçümlere de çoğu kez uygun değildir.

Luriya ve Vigotskiy, Marksist bir tarih anlayışını, buna göre şekillenene kültürü kolektif toplumsal deneyim yerine koyarlar. Toplum tarihine benzer şekilde sıçrayıcı gelişmelerin çocuğun gelişimini takip etmesi ve davranışının oluşumunda yeri olmalıdır. Bu etkilerin ayrıca beyin sinir ağlarında somut karşılığı bulunmalıdır. Ayrıca zihinsel işlevlerin ölçülebilmesi Pavlov okulunun en önemli iddiasıdır ve onlar da zihinsel işlevlerin nesnel olarak ölçülebileceğine inanırlar. Bu kuram pratikte ise çocuk gelişimi ve zihinsel sorunların rehabilitasyonu gibi alanlara uygulanabilir olmalıdır. Bu temellere dayanarak inşa etmeye başladıkları kuram -ne yazık ki Vigotskiy (1896-1934) çok genç yaşta tüberküloz nedeniyle kaybedilince- Luriya tarafından modern bilişsel sinirbilimin kurulmasında kullanılacaktır. Bu şekilde hem Pavlov'un refleksolojisi hem Freud'un psikanalizi devrimci bir şekilde aşılacaktır.

Tutanak bu olağanüstü başlangıcın içinde bulunduğu siyasi, bilimsel, ideolojik atmosferi kafamızda canlandırmanın için büyük bir olanak sağlıyor: Bir yandan farklı okullardan gelen bilim insanları arasında çelişkiler sürmektedir, öte yandan insan psikolojisinde hareketin analizine dayanan yöntemler geliştirilmekte ve toplumun psikoloji biliminden yararlanması için yol arayışı dikkati çekmektedir.

Metinde rol alan bilim insanları, onların yaşam öyküleri, Sovyet bilim tarihinde bu toplantının yeri üzerine daha çok şey yazılabilir, araştırılabilir. Bilim tarihi ile ilgilenen araştırmacılar için teşvik edici olmasını diliyoruz.

Görsel 2. Aleksandr Luriya'nın Konferans'ta 11 Şubat 1924 günü gerçekleştirdiği sunumun tutanağı

KAYNAKLAR

- Cole, M. (1979a). Marksist Yazar A.R. Luria: "Zihin Üretimi"ne giriş. (Çev:M. Erol), Introduction to "Making of Mind", www.sosyalbilimler.org/zihin-uretimi/ (son erişim tarihi: 25.07.2020).
- Cole, M. (1979b). A brief overview of Luria's life and work. <https://www.marxists.org/archive/luria/works/1979/mind/intro.htm> (Son erişim tarihi: 20.07.20)
- Luria, A. R. (1928). Psychology in Russia. *Journal of Genetic Psychology*, 35, 347-355.
- Üstün, S. ve Nalçacı, E. (2017). Aleksander Luria: Bilişsel sinirbilimin temelleri atılıyor. (Ed. E. Nalçacı) Tarihselci Yöntem ve Bilim Tarihi. İstanbul: Yazılama., ss. 187-205.

EK

RUSYA BİLİMLER AKADEMİSİ ARŞİVİ

Moskova Devlet Üniversitesi Toplumsal Bilimler Fakültesi Psikoloji Enstitüsü'nde gerçekleştirilen ve Bilimsel Felsefe Enstitüsü Psikoloji Bölümü tarafından düzenlenen *Psikoloji Sorunları Bilim Konferansı* tutanakları.

17 Ocak 1924 / 30 Mart 1924

3. Bilim Konferansı

Psikoloji Enstitüsü, 17 Ocak 1924 Pazar

Katılımcı sayısı 296

M. A. Raysner – Toplumsal uyarıcı olarak ideoloji

Sosyal psikolojideki öznel yöntem oldukça kötü sonuçlar vermiştir: Sosyal psikoloji, birbirini dışlayan bir dizi teoriye - eski tarz ideolojilere - dönüşmüştür.

Bu subjektif psikolojinin yerini, Marx ve Engels tarafından ortaya konulan, kitle fenomenlerinin, ideolojilerinin, ekonomik ve örgütlü yaşamın, dinin vb. karmaşık psikolojisini içeren toplumsal süreçlerin Marksist anlayışı aldı.

Psikolojide, ayrı ayrı, her biri kendine has farklı yönelimler, toplumsal insanın zihinsel süreçlerinin araştırılması amacıyla öne çıktı. Refleksoloji, davranışçılık, psikanaliz vd.

Kitle psikolojinin fenomenlerini incelemeye başlar-ken, nesnel psikoloji, kaçınılmaz olarak koşulsuz düze- nin bir dizi uyarıcısını ve bunların üzerinde örgütlenen bir dizi koşullu uyararı hesaba katmak zorundadır.

Toplumsal çevrede ikili anlam kazanan, sosyal yaşamda sembolik sinyallerin karakterini alan tam da bu koşullu uyarınlardır.

İnsan toplumunun gelişim sürecinde, yeni teknik cihaz-

larla, yapay doğayla, geleneklerle vb. karmaşık bir hale gelerek, insan içgüdülerinin kademeli bir dönüşüm geçirdiğini görüyoruz.

Tam da bu sosyal alanın etkilerinin karmaşıklığı nedeniyle, ürünlerini çıplak bir refleksoloji şemasına yerleştirmek zordur; bu yüzden Pavlov'un "serbest refleksleri"nin ya da "amaç refleksleri"nin gerekçeleri başarısız oldu; çıplak şemalar olarak kaldı.

Bununla birlikte, sosyal sembollerde sosyal tepkilerin en değerli maddesine sahibiz. Bu nedenle, uyarıcı semboller, başka bir deyişle koşullu refleksler, "gerçek yaşam fenomenlerinin insan beynindeki yansımaları" (Marx) olan düşünceler olarak düşünülebilir.

İnsan toplumundaki semboller, cinselliğe, kinestetik ve rasyonelliğe işaret eden bir dizi biçim almıştır.

Katkılar:

Yoldaş İlyinskiy: Sınıfsal semboller fikri son dönemlerde bir grup Batı Avrupalı bilim insanı, Marksistleri ve burjuvazisi tarafından geliştirildi.

Yoldaş Kornilov: Refleks ve içgüdü arasında farklar olup olmadığı anlaşılır değil, aralarında fark olmadığını kabul edersek, o zaman Pavlov'un metodolojisi hem düşük kapasiteli hem yüksek kapasiteli hayvanlara tamamen uygulanabilir.

Tutanak No 2

PSİKOLOJİ ENSTİTÜSÜ AÇIK KONFERANSI 3 ŞUBAT 1924

Başkan: K. N. Kornilov | Sekreter: A. R. Luriya

1. Prof. K. N. Kornilov tarafından açık konferansın açılış konuşması

2. Prof. P. P. Blonskiy – Öz gözlem psikolojisi ve davranış psikolojisi / Tezler

Eğer psikoloji son dönemlerde güçlü bir ilerleme kaydedemediyse bunun nedeni öz gözlem yöntemidir.

Antik dönemde ortaya çıkan öz gözlem, derin mistik köklere sahipti. / dünyaya dair bilgilerin insanın içinde olduğu bağlamında.

Günümüzdeki haliyle öz gözlem psikolojisi, bilinçsizlik gibi anları dikkate almaz; bu yüzden günümüz iç gözlem psikolojisinde zihin psikolojisi böyle bir yer kaplar ve irade ve duygu anları neredeyse tamamen kaybedilir.

Buna karşılık, günümüz davranış psikolojisi, öz gözlemin zorluklarını dikkate alarak, denegin ifadelerini gözlem materyali olarak kullanır; yerleri vb. de aynı önem

de. Tarihsel olarak davranış psikolojisi Amerikan zoopsikologların çalışmalarıyla bağlantılıdır. Pratik önemi, insan davranışında izleyen değişikliklerin olasılığıdır.

Bir davranış bilimi olarak psikoloji, organik olarak doğa bilimiyle bağlantılıdır ve bu sonuncusu gibi kesin olarak monizm görüşünü takip eder.

Davranış psikolojisi, bilimin konusunu oluşturabilecek eski psikolojinin tümüyle ilgilenir; içsel benliğin özü (ben) sorunu ise tamamen spiritüalist metafiziğin payına kalır.

Son zamanlarda davranış psikolojisi temel konumlarını yeterince kanıtlamayı başarmıştır, bu öncelikle biyologlar sayesinde; şimdi ise tamamlanma aşamasındadır, çünkü Loeb, Darwin ve Marx tarafından temelleri çoktan atıldı.

Katkılar:

Yu. V. Frankfurt: İnsan ve hayvan davranışları arasında bir çizgi çekmek gerekir; insan davranışı sosyal koşullarla örülmüştür. Bu yüzden insan davranış bilimi sosyal düzen bilimi olarak konumlandırılmalıdır.

B. Makaryants: 1. Würzburg Okulu'nda öz gözlemin mistisizmle bir ilişkisi yoktur. 2. Genel olarak öz gözleme biraz yer verilmelidir.

Benenson: Nesnel yöntem, ruhsal durumun iç fenomenlerini kavrayamaz; bunun için aynı zamanda sübjektif yöntem - algılarımızda ortaya çıkanların gözlemlenmesi de gereklidir.

Luriya: Davranış psikolojisinin odaklanması gereken ana mesele, merkezi sürecin nesnel incelemesidir. Burada bizim yardımımıza, öz gözlem yöntemi olmadan bu materyali dikkate almamızı sağlayan psikanalizin yöntemleri koşuyor.

Neçkina: Benenson yoldaşın atıfta bulunduğu psikanaliz hiç de öznel bir yöntem değildir; her zaman biyolojik-nesnel bir temeli vardır.

Blonskiy cevaplar...

Tutanak No 2

PSİKOLOJİ ENSTİTÜSÜ KAPALI KONFERANSI 3 ŞUBAT 1924

Başkan: K. N. Kornilov | Sekreter: A. R. Luriya

1. B. M. Novikov: Yeni psikoloji cihazlarının tanıtımı.

Tanıtılanlar: mnemometre, ergograf

Konferans cihazların daha fazla test edilmesini ve geliş-

tilmesini gerekli görmektedir. Mnemometrenin sesini yok etmek gerekmede, ergografa da tutamaç eklenmelidir. Cihazlar genel olarak uygundur.

2. K. N. Kornilov: Çalışma ve reaksiyon süreçlerinde enerji sarfiyatı

Çalışmanın ana sorunu, uzun vadeli bir çalışma sürecindeki enerji sarfiyatında kısa vadeli bir reaksiyonun enerji sarfiyatının nasıl bir ilişkide olduğu ve vücuttaki bu iki çeşit enerji meydana çıkışının arasında herhangi bir etkileşim olup olmadığı sorusudur.

Daha önce yapılan gözlemler, ilk bakışta pozitif bir korelasyon kurmanın imkânsız olduğunu göstermektedir: motor çalışma transferine büyük bir yeteneği olan kol gücü işçisi hızlı akan bir reaksiyon sürecinde son derece az enerji sarfetmiştir.

Bu tür deneylerin sonuçlarının doğrulanması gerekir.

Araştırma, bir dinamoskop ve ergograf üzerinde değişken bir çalışma deneyi ile yapılacaktır.

Katkılar:

İ. N. Şpilreyn: Psikoteknik açıdan incelenmekte olan sorun önemlidir. Her şeyden önce dinamometrik reaksiyonun, diğer tüm insan reaksiyonlarıyla olan korelasyonu hakkındaki soru gündeme gelir.

V. A. Artemov: Enerji sarfiyatı türü olarak ortaya çıkan sorun önemlidir. Ancak iki çalışma tipi arasında temel bir farklılık vardır. Cihazların tekdüzeliği arzu edilir.

N. F. Dobrinin: Daha kesin bir yöntemin belirtilmesi gerekli.

A. İ. Zalmanzon: Bu deneyler psikiyatri için çok yararlı olabilir, çünkü yapı türlerinin incelenmesine yol açarlar.

Yoldaş Bernşteyn: Çalışmalarda sosyal anın dikkate alındığı yer neresi?

Yoldaş Fridman: Psikiyatri için de temel öneme sahip deneylerde, deneysel olarak dikkate alınamayan psikolojik ana dikkat etmek özellikle önemlidir.

Yoldaş Lyubimov: Uygun enstrüman ve konu seçimi hakkında bir soru ortaya çıkıyor.

Dr. Fadeyev: Karmaşık olaylara uygulamada objektif yöntemlerin daha da geliştirilmesi gereklidir.

3. İ. N. Şpilreyn: Kızıl Ordu denetlemesi hakkında

İlk olarak köyden gelen Kızıl Ordu askerinin dilinin incelenmesi görevi ön plana çıkıyor. Kızıl Ordu erlerinin belirli sözcükleri ne kadar anladıklarını kontrol etmek

gerekıyor. Kelimelerin birkaç olası açıklamasını içeren ve içerisinden doğru olanların seçilmesinin istendiği anket yöntemi önerilir.

Kızıl Ordu'nun yaşayan dilini incelemenin yöntemleri: Kızıl Ordu askerlerini konuşturmak, Kızıl Ordu gazeteleri vb. İlk etapta böyle gazete ve mektupların geliştirilmesi.

Kelime dağarcığının oluşumu için yöntemlerin genel kabul edilirliliğini tanımak, özellikle bu son görevle sınırlandırmak.

4. A. R. Luriya: S. Freud'un "Günlük Yaşamın Psikopatolojisi" (2. Baskı 1923) kitabının incelenmesi.

İnceleme RKP Moskova Komitesi'ne iletilmek üzere kabul edildi.

Tutanak No 3

PSİKOLOJİ ENSTİTÜSÜ KAPALI KONFERANSI 11 ŞUBAT 1924

Tüm Enstitü üyeleri katılım sağlamıştır

Başkan: K. N. Kornilov | Sekreter: A. R. Luriya

A. R. Luriya: Kompleks² reaksiyonların nesnel semptomları

Çalışmanın amacı, "komplekslerin" nesnel semptomlarını tespit etmektir, böylece çalışma deneysel psikozların görevlerine yaklaşır. Kompleksler, reaksiyon doktrininin genel pozisyonlarına dayanarak genellikle diğer reaksiyon sistemlerinin normal seyrini bozan iç uyaran, efektif, reaksiyonlarla ilişkili gruplar olarak anlaşılmaktadır.

Kompleksler hem bilinçli hem de bilinçsiz olabilir.

İncelemenin materyali normal, doğal kompleksler / "normal" bireylerde normal; nevrotik ve suçlularda şiddetli-patolojik kompleksler / yapay-oluşturulmuş hipnojenik kompleksler/ her seride 5 ile 15 arası denek / olacaktır.

Doğal komplekslerin tespiti, bilinçsizliği ve "direnc" varlığı nedeniyle sadece sonuçları saptıran öz gözlem yöntemi kullanılmadan, 3 aşamalı bir şemayla yapılacaktır: Jung'un çağrışım deneyi, sürekli serbest çağrışımlar ve psikanaliz / bu verilerin Jung'un ve psikanalizin olağan semptomlarına göre analizi.

2 Psikanalizde genellikle çocukluk çağından itibaren yaşanan deneyimlere bağlı olarak oluşmuş ve kişi bilincinde olmasa da davranışları etkileyen düşünce örüntülerine verilen isim, Oedipus kompleksi, aşâğılık kompleksi gibi.

Çalışmanın amacı, komplekslerin aşağıdaki vücut reaksiyonları sistemlerine yansımaları izlemek olacaktır: 1. motor reaksiyonlar 2. solunum sistemi, nabız ve 3. psiko-galvanik reaksiyonlar.

Araştırma serileri aşağıdaki bölümlere ayrılmıştır:

1. Motor reaksiyonlara tepkiler / dinamoskop, vuruş kaydı, yazı kaydı / a. Karmaşık ve ilgisiz uyaranların gösterimi, b. Jung'un çağrışım reaksiyonları, c. Tepki boyunca serbest sürekli ilişki. / Reaksiyonun şiddeti, ritmi ve şekli ile ilgili analiz.

2. Solunum ve nabız yansıması - aynı reaksiyon, analiz türleri - yoğunluk, ritim ve solunum veya nabız formlarına göre

Konuşmacı, ilgili kurulum şemalarını ve beklenen sonuçları sağlayacaktır.

Katkılar

V. A. Artemov: Bilinçsiz alan motor göstergeyi etkileyecek mi? Yetersiz, farklılaşmış kompleksleri araştırmak mümkün mü?

M. S. Bernşteyn: Çalışmanın amacı deneklere bağlı olarak uyaranlar mıdır? Reaksiyon içeriği analiz edildi mi?

İ. N. Şpilreyn: Komplekslerin yok edilmesi fenomeni deneyde görülüyor mu? Fizyolojik ölçümleri deneylerin ön kısmı ile birleştirmek mümkün mü?

V. D. Fridman: Konuşmacı, semptomların incelenmesine atıfta bulunuyor, ancak komplekslerin kendilerine değil.

K. N. Kornilov: Çalışma, kompleksler doktrinine nesnel bir temel getirdiği için ilgi çekicidir. Şemanın bazı noktaları kaldırılmalıdır.

Konuşmacı soruları cevaplıyor.

Luriya: Deneyde bir yan uyaran olacak mı?

Artemov: Hesaplama yöntemi nedir?

Bernşteyn: Sosyal an dikkate alınacak mı?

Kornilov: Rapor öznel koşullarda sunulmuştur. Deneyde fare adaptasyonunu hesaba katmak gerek.

2. B. N. Kompaneyskiy – Kinestetik uyaranların rüyalar üzerindeki etkisi

Rüyalar ve hipnagogik halüsinasyonlar kaydedilir. Esas meselemiz deneysel rüyaların kaydıdır. Kayıtlar bir dizi önlemlerle kendi içerisinde saklanır. Rüyalarda kinestetik duyular özel bir öneme sahiptir.

A. R. Luriya: Çalışmada araştırmanın nesnel kısmını poetik kısımdan ayırmak gerekir.

S. N. Şpilreyn: Psikanaliz bilgisi olmadan tüm materyalleri hesaba katmak imkansızdır.

B. D. Fridman: Uyku analizi olmaksızın sorunu anlamak imkânsız: neden aynı uyaranla rüyalarda farklı görüntülere, reaksiyonlara sahibiz?

V. A. Artemov: Araştırma uygulanan öz gözlem yöntemi nedeniyle çok şey kaybediyor.

M. A. Reysner: Rüya görenin, materyalin öneminin olmayacağı bir açıdan tepkilerinin gözlemlenmesi gerekir.

K. N. Kornilov: Bu konu bu alanın bir araştırmasıdır. Bu durumda Würzburg Okulu ilkesine göre kitle gözlemine ilişkin istatistiksel materyali dikkate almak gerekir.

Kararlaştırıldı: S. N. Şpilreyn'den, nesnel hesaplama yöntemlerinin incelenmesi ve rüyaların ve hipnagogik halüsinasyon materyallerinin değerlendirilmesi için B. N. Kompaneyskiy'le iletişime geçmesi istendi.

Tutanak No 4

PSİKOLOJİ ENSTİTÜSÜ KAPALI KONFERANSI 18 ŞUBAT 1924

Tüm Enstitü üyeleri katılım sağlamıştır

1. İ. F. Dobrinin: Dikkat çalışması üzerine araştırma

Amaç, dikkat dalgalarını açıklığa kavuşturmadır. Yöntem olarak film şeridi üzerinde rastgele noktalar işaretleme kullanılacaktır. Aynı yöntemle dikkat dalgalanmalarının incelenmesi hedeflenmektedir.

Şpilreyn: Malzemeyi uygulanabilirlik açısından işlemek gerekli.

Tutanak No 5

PSİKOLOJİ ENSTİTÜSÜ BİLİM KONFERANSI KAPALI OTURUMU 25 ŞUBAT 1924

Tüm Enstitü üyeleri katılım sağlamıştır

Başkan: K. N. Kornilov | Sekreter: A. R. Luriya

1. P. S. Lyubimov: Reaksiyonlarda hareket formunun araştırılması

Araştırma, uygulama sürecinde fotoğraf çekimini gerektiriyor.

Denek olarak homojen bir sosyal grup kullanılacaktır {

/ örneğin Kızıl Ordu erleri/; doğrulama olarak, entelektüel kişiler üzerine çalışılacaktır; hipnotik durumdaki hareketler de incelenecektir.

Katkılar

Dobrinin: Kaç araştırma olacak?

Luriya: Hipnotik durumda araştırma kontrolü diğer materyallere uygulanamaz.

Ravkin: Hipnotik durumda deneylerin kontrolü gerekli mi?

Gellerşteyn: Çalışmanın pratik bir önemi var mı?

Ginzburg: Çalışma bir başka işin tekrarıdır.

Kornilov: Çeşitli sosyal grupların ya da hipnoz edilmese de hasta deneyimlerinin hareket formlarının incelenmesi gerekli. Doğal reaksiyonu incelemek gerekli.

Yoldaş Lyubimov'a önerildi:

- Çalışmayı geliştirme
- Artemov ve Dobrinin'e kinografta hareket formunu kaydetmek için önerilen yöntemi kullanma

2. M. S. Bernşteyn: Aklın maddi tarafının incelenmesi

Şimdiye kadar bilincin içeriğine dair çok az araştırma yapılmıştır. Bu içerik formal refleksoloji yöntemiyle zıttır. Bu bilinç içeriği tamamen toplumsal düzenin koşulları tarafından belirlenir.

Katkılar:

Artemov: Çalışma bir ankete dayanıyor ve deneysel psikolojik değeri yok.

Luriya: "Bilincin maddi tarafının araştırılması" yöntemleri açık değil: anket yöntemi değerlendirmede öneri olasılığı ve mantıksallık açısından eksiklidir.

Reysner: Formal (refleksoloji) ve maddi taraf zıtlığı ikna edici değil.

Zalmanzon: Yoldaş Bernşteyn öz gözlem yöntemi öneriyor; insan davranışları üzerine gözlemle ilgilenilseydi daha iyi olurdu.

S. N. Şpilreyn: Psikoloji için bu araştırma çok az sonuç verecektir. Fonksiyonel olan maddi taraftan ayrılamaz.

Dr. Ravkin: Sözlü anket yöntemi yerine uyaran-reaksiyon yöntemi kullanılabilir.

K. N. Kornilov: Formal (refleksoloji) ve maddi taraf ayrışması kabul edilemez. Her kişilik tezahürü sosyal bir tezahürdür. Anket yöntemi bir kaynaktır ama insan davranış bilimi açısından kabul edilemez.

Tutanak No 4

PSİKOLOJİ ENSTİTÜSÜ AÇIK KONFERANSI 2 MART 1924 PAZAR

Katılımcı sayısı 150

Başkan: K. N. Kornilov | Sekreter: A. R. Luriya

V. M. Borovskiy – "Hayvan davranışının mekanik teorisi"

Hayvan davranışının yaratıcı mekanik teorisi de diyebiliriz. Bu teoriye göre hayvanların eylemleri ve hareketleri keyfi değildir, ancak hayvan vücudunun yapısı ve kimyası açısından "zorakidir". Hayvanlarda beyin bir veya daha fazla tarafının hasar gördüğü durumlarda bu tür zoraki hareketlerin örneklerini görebiliriz.

Hayvan davranışının mekanik teorisi, başlıca örneği olan tronizmlerde³ olduğu gibi, hayvanın bir bütün olarak reaksiyonunu çalışır / vücudunun kısmi reaksiyonlarından farklı olarak. Bu tür hareketler dikkat edilmesi gereken dış alanın uyarılmasına neden olur, örnek: zoraki hareket sistemine neden olan galvanik akım. Omurgasız ve tek hücreliler üzerine bir dizi gözlem, galvanistronizmin temel mekanizmalarını mükemmel bir şekilde göstermektedir. Tronizmin bir sonraki türü hayvanlarda oldukça gözlemlenmiş olan heliotronizmlerdir.

Bu uyaranların hayvanlar üzerindeki etkileri çeşitlidir. Uyaran yoğunluğu değiştiğinde, reaksiyonun işareti değişebilir.

Geriye kalan tronizm türlerinden özellikle hemotronizm ve jenotronizmin altını çizmek gerekir.

Bazı insan içgüdüleri de mekanik reaksiyonlara – tronizmlere indirgenebilir.

Katkılar:

Dr. Mayzel: Loeb'ün teorisini mekanik olarak adlandırmayız, fizik-kimyasaldır o. Refleksler her zaman kısmi reaksiyonlar değildir, tronizmler ise tüm vücudun reaksiyonlarıdır.

K. N. Kornilov: Tronizm teorisinin insanlara ne kadar uygulanabilir olduğunu açıklamak gerekir. Zoraki insan

3 Tronizm kavramının anlamını açıklığa kavuşturamadık. Bu kavramın canlı organizmanın, herhangi bir dış uyarıya yaklaşma ya da ondan uzaklaşma hareketini, yönelimini açıkladığını sanıyoruz.

davranışları açıktır, başlıca örnek, sosyolojik açıdan/sınıfların zoraki davranışı, istatistikler ...

Davranış determinizminin biyolojik momenti yapıya etki edebilir. Sonuç olarak, psikolojide de akla dair deterministik bir bakış gelişir.

Tutanak no 5

PSİKOLOJİ ENSTİTÜSÜ KAPALI KONFERANSI 3 MART 1924

Başkan: K. N. Kornilov | Sekreter: A. R. Luriya

1. Dr. Ravkin – Reaksiyon ritmi / Reaksiyon ritminin vücut yapısıyla ilişkisi üzerine çalışmalarla bağlantılı olarak

Araştırma, insan karakteri sorunuyla bağlantılandırarak, reaksiyon ritminin deneysel değerlendirmesini önermektedir. Reaksiyon ritmini, reaksiyon yoğunluk hızıyla ve vücutla bağlantılı olarak incelemek gerekir.

Katkılar:

Dr. Fadeyev: Çalışma çok ilgi çekici.

Dr. Zalmanzon: Çalışmada, yan faktörlerden dolayı metni değiştirmek önemli, zihinsel hastalarla başlamak gerekir.

İ. N. Şpilreyn: Çalışma anının ve diğerlerinin dış etkilerini dikkate almak gerekir.

A.R. Luriya: Doğru bir ölçüm çerçevesine girerek “tıbbi muayene” konusunda dikkatli olunmalı.

S. İ. Şpilreyn: Dr. Ravkin üç bilinmeyenle çalışıyor: sosyal çevre, tip ve tıbbi muayene.

B. D. Fridman: Psikoaparatların belirli niceliksel özelliklerini değiştirmek gerekli olacaktır.

K. N. Kornilov: Psikopatoloji bölümünü konuya dahil etmek gereklidir.

Önerildi: Dr. Ravkin, Fadeyev, Fridman ve Zalmanzon’dan genel psikoloji ve psikopatoloji bağlamında bu konunun kolektif olarak çalışılması istendi.

2. Dr. S. N. Şpilreyn: Bilinçaltı düşünme ve çocuk düşünme yasaları

Bilinçaltı düşünme / rüyalar, hipnogojik halüsinasyonlar / ve çocuğun düşünmesi, bazı dış reaksiyonlarda sabitlenmiş bir dizi genel yasaya sahiptir.

Karton parçalarından şekiller elde etme yolunu kaydederek, nesnel düşünme belirtilerinin dikkate alınması

için çocuklarla bir deney yapılması öneriliyor.

Katkılar:

İ. N. Şpilreyn: Çalışmanın terminolojisini değiştirmek gerekir.

M. S. Bernşteyn: Maddi an ve nasıl belirleneceği dikkate alınacak mı?

A. R. Luriya: Çalışma, koşullu refleksler üzerindeki çalışmanın kodlamalarından sadece bir tanesidir.

L. S. Vigotskiy: Görme engelli çizimlerinden materyal kullanmak gerekli.

V. A. Artemov: “Neden” aramadan sadece fenomenlerin işlevsel bağımlılıklarına bakmak gerekir.

Dr. Ravkin: Bazı girdiler reaksiyonların sentez yasası olarak yorumlanabilir.

K. N. Kornilov: Beklenen sonuçlar nelerdir? Bir konuda herhangi bir çalışma var mı?

M. A. Reisner: Semboller anlayışını araştırmaya uygulamak mümkün müdür?

Tutanak no 7

PSİKOLOJİ ENSTİTÜSÜ KAPALI KONFERANSI OTURUMU 10 MART 1924

Enstitü üyeleri katılım sağlamıştır

Başkan: K. N. Kornilov | Sekreter: A. R. Luriya

1. G. S. İolles - Hipnotik koşullara bağlı olarak objektif reaksiyon belirtileri

Katkılar: S. İ. Şpilreyn, M.A. Reysner

2. “Psikoloji ve Marksizm” derlemesi için tezler

K. N. Kornilov - Psikoloji ve Marksizm

A. R. Luriya - Psikoloji ve Marksizm

B. D. Fridman - Marksizm ve Psikolojik Doktrin

A. R. Luriya ve B. D. Fridman’ın makaleleri özel bir oturumda tartışılmıştır.

V. A. Artemov – Üstün yetenek sorunu ve Marksizm

Tutanak no 5

PSİKOLOJİ ENSTİTÜSÜ AÇIK KONFERANSI 16 MART 1924

Başkan: K. N. Kornilov | Sekreter: A. R. Luriya

Dr. S. N. Şpilreyn: Bilinç eşliğindeki süreçler ve çocuk davranışı

Bilinç eşliğindeki süreçler özellikle bilinçdışı düşünme türlerinde belirgindir. Claparède, düşünmenin sadece çekingen bir hareket olduğuna inanır. Bilinç eşliğinde düşünmek, bilinçli düşünmenin aksine, tamamen farklı şekillerde ifade edilir ve diğer yasalarla birlikte ilerler. Bilinç eşliğinde düşünme yasalarını, örneğin, şizofreni düşüncesinde veya yorgunluk durumundaki düşüncede / uykuya dalmadan önceki hipnogojik halüsinasyonlar durumunda bulabiliriz.

Bu yasaları incelemeye çalışırsak şunları not edebiliriz:

1. Düşünme yönsüzdür, yani zaten mevcut olan koşullu reflekslerle düzenlenir.
2. Belirli unsurları birçok kez tekrarlanır.
3. Pleonazm yasalarına göre inşa edilmiştir ve burada çelişkiler hiçbir şekilde dışlanmaz.

Katkılar:

Dr. M. V. Vulf: Sunumda bilinçsiz ya da bilinç öncesi düşünme yasasından bahsedilip bahsedilmediği belirsiz.

A. R. Luriya: Bilinçli düşünme sadece burada, yüksek dünyanın uyarılarına cevaplarımız, tepkilerimizdir, bilinçsiz düşünme ise tepki ve içsel uyarı amacıyladır.

V. A. Artemov: Psikanaliz yöntemi her zaman nesnel değildir; aynı fenomen farklı şekillerde yorumlanabilir.

B. D. Fridman: Raporda materyaller bilinçdışından ve bilinç öncesinden gibi başlıklarda sınırlandırılmalıdır.

B. G. Bernşteyn: Bilinçsiz düşüncenin davranışla ilişkisi sorununu gündeme getirmek gerekir. Çocuğun bilinçsiz düşüncesinin içeriğini neyin belirlediği açık değildir.

K. N. Kornilov: Bilinçdışı kavramının öznel bir kavram olup olmadığı sorusu ortaya çıkıyor. Bilinçli ve bilinçdışı düşünme ile ilgili akıl yürütme eski düşüncede şöyleydi: bilinçdışı düşünme hakkında değil, bilinçdışı davranış hakkında konuşmalıyız. Bilinçdışı ve bilinçli kavram diyalektik olarak ayırt edilmeli: niceliksel olarak büyüyen bazı uyarılar, bilince dahil olur.

Tutanak no 8

PSİKOLOJİ ENSTİTÜSÜ KAPALI KONFERANSI OTURUMU 17 MART 1924

Başkan: B. M. Borovskiy | Sekreter: A. R. Luriya

1. Rupp'un deneysel psikoloji hakkındaki kitabının incelenmesi – L. S. Vigotskiy

- Rupp'un kitabı modern deneysel psikolojide bir boşluğu dolduruyor ve diğerlerinin eksikliği göz önüne alındığında yararlı olabilir, ancak Enstitü çeviri için bu kitabı programına almadı.

2. Gomsiner'in "bir öğretim aracı olarak zoopsikoloji" çalışmasının incelenmesi / B.M. Borovskiy.

- Makale kabul edilebilir ve popüler bir dergi için tavsiye edilebilir.

Gomsiner'in "İdeoloji ve Psikoloji" konulu çalışma programı / M. A. Reysner

- Yazar tarafından seçilen konu ilgi çekicidir ve çalışmaların devam ettirilmesi önerilir; daha fazla inceleme için yazarın tezinin sunması beklenebilir.

3. Yeni literatür reformu hakkında

Sonraki kapalı konferanslara yeni yabancı literatür özetleri sunmak.

Özetlerin organizasyonu A. R. Luriya'nın sorumluluğunda

Tutanak no 9

PSİKOLOJİ ENSTİTÜSÜ KAPALI KONFERANSI OTURUMU 24 MART 1924

Enstitü üyeleri ve çalışanları katılım sağlamıştır

1. M. İ. Reysner: "Sosyal Psikoloji ve Marksizm" makalesi

Derlemenin 1. kısmı için kabul edildi.

2. Yu. V. Frankfurt: İnsan aklının tekniği ve ekonomisi.

Katkılar: Yoldaş Şpilreyn, Yoldaş Valkind, Yoldaş Fridman

Derlemenin 2. bölümü için kabul edildi.

3. L. V. Vigostkiy: Bilincin psikolojik doğası üzerine

Yoldaş Vigotskiy'nin çalışmasının çoğaltılması ve değer-

lendirilmesi. Açık Enstitü Konferansı'nda bir oturum rica edilebilir.

4. B. N. Kompaneyskiy: "Kinestetik uyarıların rüyalar üzerindeki etkisi"

Katkılar: M. V. Borovskiy, S. İ. Şpilreyn, A. R. Lurya, Yu. V. Frankfurt, V. A. Artemov, L. S. Vigotskiy

Yoldaş Kompaneyskiy'nin Deneysel Psikoloji Bölümü'nün denetimi altında, çalışmasına onay verilmesi.

Tutanak no 6

PSİKOLOJİ ENSTİTÜSÜ AÇIK KONFERANSI 30 MART 1924

Başkan: K. N. Kornilov | Sekreter: A. R. Luriya

İ. A. Şpilreyn – Psikoloji mesleğinin temel sorunları

Eski psikolojinin atomize edici doğası, özellikle insan kişiliğine pratik yaklaşımda uygun olmadığını gösterdi. Bu analiz yönüne tepki kendini kişiselcilik gibi akımlarda gösterdi:

Refleksolojik teori, tüm insan ruhunu anlamak için yeterli değildir. Refleksolojide, çeşitli reaksiyon türlerini ayırabiliriz:

1. Koşulsuz uyarılara refleks
2. Bireysel uyarılara tepkiler
3. İzleyen uyarılara tepkiler

Bu reaksiyon gruplarını inceleyen refleksoloji, genellikle refleks kavramını çok fazla genişletir ve bazen eski tanımlayıcı psikolojinin (köle refleksi, vb.) günahlarını işler.

Reaksiyonlar tekrarlandığında, reaksiyonlara yatkınlıklar vb. yatkınlık türleri hakkında konuşabiliriz.

Reaktivitenin yanı sıra, faaliyetten, yani, alanın doğrudan değişikliklerinden önce gelmeyen faaliyetlerden de bahsedebiliriz.

Pratik psikolojiye uygun insan aktivitesini inceleme yöntemleri arasında, test yönteminden bahsetmeliyiz.

Uygulamalı psikoloji sorunları arasında, öncelikle egzersiz problemi ortaya konulmalıdır. Zihinsel niteliklerin egzersiz ve gelişimi sadece yardımla değil, aynı zamanda dış çevreye karşı koymayla da gerçekleşebilir.

Çalışma sürecinde, pratik psikoloji, egzersiz dinamiklerini izleme, egzersiz eğrileri çizme ihtiyacı ile karşı karşıya kaldı.

Bir ilgi alanı araştırmasıyla başlayarak, çalışanların kendi gözlemleri temelinde // psikologların kendileri tarafından temel mesleki süreçleri bağımsız olarak incelemek için evrim süreçlerinin pratik gözlem yöntemleri.

Katkılar:

A. R. Luriya: "İzleyen uyarılardaki refleksler" ayrılmaz: onlar geçmiş uyarılardaki en yaygın reflekslerdir, koşullu refleksin olağan tipidir.

Uyarı olmadan aktivite hakkında konuşmak zordur; her zaman dış veya iç uyaran aramamalı. Etkinlik her zaman sadece reaktivitedir.

V. A. Artemov: Bir kişinin davranışında merkezi bir yetenek arayamazsınız. Bu kavramların yerine, insan reaksiyon biçimleri ve uygulanabilirlikleri kavramı getirilmelidir.

Konuşmacının ifadesindeki varsayımlarla ilgili soru açık değildir: işe yatkınlıklar sosyoekonomik faktörlerden daha çok biyolojiktir.

Emek yöntemi sadece kendi kendini izleme biçimidir ve tüm eksikliklerinden muzdariptir.

Yoldaş Bekenson: Konuşmacının net bir tepki kavramı yok: tüm reaksiyon yüzdelik bir an içeriyor. Etkinlik her zaman reaktivitedir.

Psikotekniklere uygulandığında öz gözlem yöntemi başarılı sonuçlar verir.

Prof. K.N. Kornilov: Refleks kavramı sinir sisteminin çalışmasında uygulanabilir, ancak sinir süreçlerinin yanında bir iç salgı ve salgı reaksiyonları fenomeni vardır; bu nedenle bu anlamda refleksoloji hakkında konuşmak zordur. Öte yandan, refleks tronizmi veya içgüdüğü kapsamaz.